

_____ (naziv ustanove)
_____ (adresa)

Broj:
_____ (mjesto), _____._____.20___. godine

PLAN ZA USPOSTAVLJANJE I ODRŽAVANJE SISTEMA BIOSIGURNOSTI U KONTEKSTU COVID-19 **- prijedlog -**

Uvod i definicije

Biosigurnosne mjere su mjere koje se primjenjuju radi smanjenja rizika unosa infekcije (bakterije, virusi i drugi mikroorganizmi, a u ovom smislu SARS-CoV-2 virus) u životnu i radnu sredinu ljudi. One su prepoznate kao najbolje mjere u sprečavanju unosa zaraze, kao i suzbijanja širenja zaraze. Primjenjuju se i kod postepenog prestanka opasnosti od širenja zarazne bolesti. Ove mjere služe da bi se smanjio rizik unosa mikroorganizama i spriječila pojava oboljenja kod zaposlenika, djece i roditelja/staratelja, a time i u društvenoj zajednici.

Rizicima je potrebno upravljati kako bi se postigli postavljeni ciljevi. Glavni cilj je svesti rizike na prihvatljivu mjeru. Rizici se umanjuju kroz određene mjere i aktivnosti. Zbog toga se ulaže u (bio)sigurnosne mjere, detaljnu analizu svakog koraka u procesu rada i odgovarajuću internu i eksternu kontrolu i nadzor, uz eksterno savjetovanje. Ako postoji odgovarajuća kontrola nad procesom rada automatski se umanjuje rizik pojave nepovoljnog rizičnog događaja. Kada se spoznaju posljedice rizika, mogu se poduzeti koraci, tj. korektivne mjere koje su potrebne kako bi se ublažio njegov uticaj.

Ustanova će osigurati odgovornost, autoritet i sposobnost za upravljanje rizikom. To uključuje uspostavljanje i održavanje sistema biosigurnosti u kontekstu COVID-19, te plana i procesa za upravljanje rizicima. Također će se osigurati adekvatne kontrole, odabrati odgovorno osoblje za razvoj, uvođenje i održavanje sistema, uvesti analiza funkcionalnosti sistema, te unutrašnja kontrola uspješnosti upravljanja rizikom i cjelokupnog sistema.

Ustanova će uvesti sistem interne komunikacije i dojavljivanja kako bi ojačala osjećaj odgovornosti kod menadžmenta, zaposlenika, učenika/studenata/djece i roditelja/staratelja. Taj sistem će osigurati da su svi bitni elementi upravljanja rizikom povezani i da razmjenjuju informacije, da postoji funkcionalan sistem dojavljivanja neželjenih rizičnih događaja i poduzetih korektivnih mjera, kao i prijedloga za unapređenje uspostavljenih preventivnih mjera, da su bitne informacije dobijene analizom rizika dostupne odgovornim osobama u odgovarajućem vremenu, te da su dostupni podaci sa svih nivoa organizacije radi evaluacija i unapređenja sistema biosigurnosti.

Cilj sistema biosigurnosti u kontekstu COVID-19

Cilj uspostavljanja i održavanja sistema biosigurnosti u ustanovi jeste smanjiti rizik od pojave nepovoljnih rizičnih događaja koji mogu dovesti do širenja COVID-19.

Preventivne higijenske mjere i aktivnosti u kontekstu COVID-19

Preventivne higijenske mjere i aktivnosti definisani su dokumentom „Preporuke za rad studentskih i đačkih domova i sličnih ustanova – vodič za unapređenje sigurnosti“, izdatim od strane Instituta za zdravljje i sigurnost hrane Zenica.

Interna analiza rizika za nastanak nepovoljnih događaja u kontekstu COVID-19

Koraci u analizi rizika su:

- Identificiranje potencijalnih rizika za pojavu nepovoljnih događaja;
- Identificiranje gdje i kada se najvjerojatnije može pojaviti nepovoljan događaj – rizične tačke i stepen rizika na tim tačkama;
- Definisanje sigurnosnih limita (broj djece na nekom mjestu, vrijeme zadržavanja, trajanje boravka, blizina kontakta... – definisano „Preporukama za rad studentskih i đačkih domova i sličnih ustanova – vodič za unapređenje sigurnosti) i utvrđivanje na koji nivo rizika će se reagovati;
- Definisanje metode monitoringa uspostavljenih mjera, aktivnosti, limita;
- Definisanje korektivnih akcija za smanjenje rizika i kod neprovođenja mjera i aktivnosti i prekoračenja postavljenih limita;
- Definisanje sistema vođenja i čuvanja dokumentacije.

Verifikacija i unapređenje sistema biosigurnosti u kontekstu COVID-19

Interni nadzor i kontrola nad biosigurnosnim aspektima u kontekstu COVID-19 (u smislu provođenja preventivnih higijenskih mjera i aktivnosti, te korektivnih mjera i aktivnosti kod pojave nepovoljnih rizičnih događaja) definisani su u Tabeli 1 ovog dokumenta.

Eksterni nadzor i kontrola nad biosigurnosnim aspektima u kontekstu COVID-19 (u smislu provođenja preventivnih higijenskih mjera i aktivnosti, te korektivnih mjera i aktivnosti kod pojave nepovoljnih rizičnih događaja) provodi Institut za zdravljje i sigurnost hrane Zenica ili eventualno druga nadležna zdravstvena ustanova.

Analizu ispunjenosti postavljenih ciljeva vršit će interni operativni krizni tim periodično analizom provedbe ovog Plana.

Plan internog nadzora i kontrole nad biosigurnosnim aspektima u kontekstu COVID-19 – prijedlog

Preventivna higijenska mjera ili aktivnost iz Preporuka za rad studentskih i dačkih domova i sličnih ustanova – vodič za unapređenje sigurnosti	Odgovorna ili zadužena osoba za provođenje preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Preporuka	Postupak provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Preporuka	Potrebna dokumentacija kao dokaz provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Preporuka	Odgovorna ili zadužena osoba za internu kontrolu provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Preporuka	Nepovoljni rizični događaji za koje je analizom rizika procjenjeno da bi se mogli dogoditi, sa procijenjenim nivoom rizika (1-3)	Unaprijed predvidene korektivne mjere ili aktivnosti kod pojave nepovoljnog rizičnog događaja, ko i kad ih provodi, hitnost provođenja mjere (1-3)
Imenovanje operativnog kriznog tima						
Identifikacija rizičnih tačaka						
Donošenje Plana organizacije i rada						
Donošenje Plana za uspostavljanje i održavanje sistema biosigurnosti u kontekstu COVID-19						
Pisana izjava studenta/učenika prije ulaska u studentski/učenički dom						
Ograničenje ulaska u prostorije doma						
Upotreba dez-barajere za noge na ulazu u objekat prema Proceduri						
Upotreba dez-barajere za ruke na ulazu u objekat prema Proceduri						
U slučaju bolesnog						

roditelja /staratelja ili samog učenika/studenta postupa se prema Proceduri						
Boravak učenika/studenata s teškoćama obavlja se prema Proceduri						
Kontinuirano se podsjećaju učenici/studenti i zaposlenici na održavanje fizičke udaljenosti od 1,5-2 metra prema Proceduri						
Kontinuirano se podstiču zaposlenici da ispravno nose zaštitnu opremu prema Proceduri						
Kontinuirano se provode informisanje i edukacija o aktuelnoj situaciji						
Procjenjuje se neophodnost ulaska "trećim" licima u skladu sa Procedurom, uz popunjavanje Epidemiološkog upitnika						
Provodi se postupak pranja i dezinfekcije ruku po ulasku u objekat						
Kretanje zaposlenika po ustanovi je u skladu sa Procedurom						
Kretanje učenika/studenata po						

ustanovi je u skladu sa Procedurom						
Podstiče se da se u objektu ne zadržavaju zaposlenici koji nisu raspoređeni na posao						
Podstiče se adekvatno ponašanje zaposlenika i učenika/studenata izvan objekta						
Broj i raspored učenika/studenata po sobama je usklađen sa mjerama propisanim Procedurom						
Organizacija korištenja drugih prostorija doma odvija se u skladu s Procedurom						
Organizacija ishrane u studentskim/učeničkim trpezarijama se provodi prema Proceduri						
Organizacija spavanja učenika/studenata obavlja se prema Proceduri						
Zaposlenici na održavanju čistoće obavljaju mehaničko čišćenje i dezinfekciju prema Proceduri, sa posebnim naglaskom na higijenu u toaletima, uz popunjavanje Liste održavanja čistoće i dezinfekcije prostora i predmeta						
Potiču se učenici/studenti i						

zaposlenici na kontinuirano prozračivanje prostora						
Upravljanje otpadom obavlja se prema Proceduri						
Higijena i dezinfekcija vozila ustanove obavlja se prema Proceduri						
Vrši se konstantno napominjanje zaposlenika i učenika/studenata na koje simptome treba obratiti pažnju						
Vrši se provjera vrijednosti izmjerene temperature učenika/studenata i zaposlenika, prije ulaska u ustanovu						
Vrši se mjerjenje temperature učenika/ studenata tokom boravka u domu						
Vrši se konstantno napominjanje zaposlenika i učenika/studenata o postupanju u slučaju povišene temperature i drugih simptoma respiratorne infekcije						
Oformljena je prostorija za izolaciju prema Proceduri						
Vrši se kontrola razloga odustovovanja učenika/studenata						
Uspostavljena su jasna						

uputstva o hitnom telefonskom obavještavanju zdravstvene ustanove i/ili epidemiologa u slučaju sumnje ili potvrde COVID-19						
Uspostavljen je sistem popunjavanja i arhiviranja Liste kontakata zaposlenika prema Proceduri						
Uspostavljen je plan organizacije posla u slučaju većeg broja zaposlenika koji su zaraženi ili su u izolaciji						
Popunjava se Ček-lista za dnevno praćenje zdravstvenog stanja ukoliko je to bila smjernica nadležne zdravstvene ustanove						
Uspostavljen je sistem vođenja bilješki o provođenju preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure, nepovoljnim rizičnim događajima koji su se desili i provedenim korektivnim mjerama i aktivnostima						

Članovi internog kriznog operativnog tima ustanove:

Primjeri

Važno je istaći da je potrebno formirati tim iskusnih zaposlenika, među kojima mora biti osoba koja ima odgovornosti i ovlaštenja da donosi odluke, koji treba da uoči rizične tačke koje Vi poznajete i prepozljavate, i mјere u svrhu sprečavanja pojave i širenja zaraze, a koristeći spomenutu Proceduru, u skladu sa Vašim procesima rada, aktivnostima, resursima, kadrom, opremom, objektima itd., a koje je nemoguće da iko poznaje bolje od Vas. Datи su primjeri za školske ustanove, a potrebno ih je po tom prijedlogu prilagoditi.

Preventivna higijenska mjera ili aktivnost iz Procedure	Odgovorna ili zadužena osoba za provođenje preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure	Postupak provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure	Potrebna dokumentacija kao dokaz provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure	Odgovorna ili zadužena osoba za internu kontrolu provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure	Nepovoljni rizični događaji za koje je analizom rizika procjenjeno da bi se mogli dogoditi, sa procijenjenim nivoom rizika (1-3)	Unaprijed predviđene korektivne mјере ili aktivnosti kod pojave nepovoljnog rizičnog događaja, ko i kad ih provodi, hitnost provođenja mјere (1-3)
Organizacija sjedenja u školskim klupama u III-b odjeljenju se provodi u skladu sa Procedurom	Spremačica zadužena za učionicu III-b odjeljenja	Prema opisu u Proceduri	Nema	Nastavnik razredne nastave III-b odjeljenja	Učenici su sjedili u klupama koje su imale međusobni razmak manji od 1,5 metar bez "cik-cak" principa: a.) slučajno i kraće od 5 minuta (1) b.) zbog neznanja ili nehata čitav dan (3)	a.) Nastavnik razredne nastave odmah pravi novi raspored klupa (3) b.) Operativni krizni tim podseća nastavnika razredne nastave na obavezu poštivanja Procedure i vrši kontinuiranu kontrolu (3)
Učenici se podstiču na učestalo pravilno provođenje higijene i dezinfekcije ruku prema Proceduri	Nastavnici razredne nastave, razrednici	Usmeno i pismeno podsticanje Demonstracija pravilnog pranja i dezinfekcije ruku	Pisana obavještenja, postavljanje edukativnih štampanih materijala uz česme	Član operativnog kriznog tima	Učenik ili zaposlenik proceduru pranja ruku ne izvode adekvatno (2); Nema postavljenih edukativnih štampanih	Nastavnici razredne nastave i razrednici će ponoviti obavještenja i smjernice o pravilnoj higijeni i dezinfekciji ruku (2) Menadžment će

					<i>materijala uz česme (2)</i>	<i>postaviti štampane materijale uz sve česme (2)</i>
<i>Vrši se mjerjenje temperature kod učenika, studenata i zaposlenika prilikom ulaska u ustanovu</i>	<i>Dežurni nastavnik na ulazu u objekat</i>	<i>Mjerjenje temperature beskontaktnim toplomjerom, prema opisu u Proceduri</i>	<i>Nema</i>	<i>Direktor</i>	<i>Pokvaren beskontaktni toplomjer (3)</i>	<i>Dežurni nastavnik će se privremeno osloniti na vrijednosti izmjerene temperature kod kuće zapisane u svesci učenika/studenta (3) Toplomjer hitno poslati na popravak (3) Napomenuti roditelje/staratelje da nastave mjeriti temperature kod djece kod kuće (3)</i>